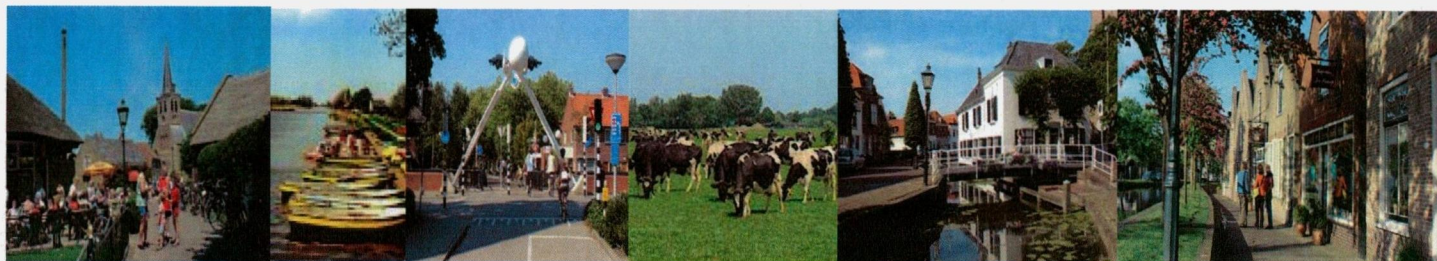

Veilig, gezond en aangenaam

Milieujaarprogramma Midden-Delfland 2013

Opsteller: Gemeente Midden-Delfland
Postbus 1
2636 ZG Schipluiden

Contactpersoon: B. Vermaat

Datum: 11 september 2012

Rapportnummer:

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. BODEM	5
2.1 BELEID	5
2.2 BESLUIT BODEMKWALITEIT	5
2.3 LANDSDEKKEND BEELD	5
2.4 BRIJNBELEID	5
2.5 CROSS COMPLIANCE	6
2.6 WERKPLAN 2013	6
3. WATER	7
3.1 WATERPLAN	7
3.2 GEMEENTELIJK RIOLERINGSPLAN (GRP)	7
3.3 VERDERGAANDE SAMENWERKING IN DE (AFVAL)WATERKETEN	8
3.4 WERKPLAN 2013	8
4. GELUID	10
4.1 BELEID	10
4.2 EUROPESE RICHTLIJN OMGEVINGSLAWAAI	10
4.3 GEVELISOLATIE	10
4.4 GELUIDSNORMEN BIJ LUIDRUCHTIGE EVENEMENTEN	10
4.5 STILTEGEBIEDEN	10
4.6 RIJKSWEG A4	11
4.7 HELIKOPTERSTANDPLAATS	11
4.8 WERKPLAN 2013	11
5. LUCHTKWALITEIT	12
5.1 BELEID	12
5.2 MONITORING LOKALE LUCHTKWALITEIT	12
5.3 DIOXINEPROBLEMATIEK	12
5.4 WERKPLAN 2013	13
6. EXTERNE VEILIGHEID	14
6.1 BORGING EV-TAKEN	14
6.2 OMGEVINGSDIENST HAAGLANDEN	14
6.3 UITVOERINGSPROGRAMMA EXTERNE VEILIGHEID	14
6.4 WERKPLAN 2013	14
7. KLIMAAT	15

7.1 BELEID	15
7.2 ENERGIE	15
7.3 GEOTHERMIE	15
7.4 DUURZAAM BOUWEN	15
7.5 COVENANT OF MAYORS	16
7.6 WERKPLAN 2013	16
8. AFVAL	17
8.1 BELEID	17
8.2 STIMULEREN GESCHEIDEN INZAMELEN	17
8.2.1 TEXTIEL EN GLAS	17
8.2.2 OUD PAPIER EN KLEIN CHEMISCH AFVAL	17
8.2.3 HUISHOUDELIJK AFVAL	18
8.2.4 ONDERGRONDS INZAMELEN	18
8.3 PRODUCTENTENVERANTWOORDELIJKHEID VERPAKKINGEN	18
8.4 ZWERFVUIL	18
8.5 WERKPLAN 2013	18
9. NATUUR EN LANDSCHAP, GROEN IN DE DORPSKERNEN	20
9.1 BEHEER	20
9.2 GROENFONDS MIDDEN-DELFLAND	20
9.3 INTEGRALE ONTWIKKELING DELFT-SCHIEDAM (IODS)	21
9.4 GROENBELEIDSPLAN	22
9.5 BOMENBELEIDSPLAN	22
9.6 IMPLEMENTATIE NATUURWETGEVING	22
9.7 ONKRUIDBESTRIJDING	22
9.8 WERKPLAN 2013	23
11. VERGUNNINGVERLENING	26
11.1 OMGEVINGSVERGUNNING	26
11.2 VERRUIMDE REIKWIJDTE	26
11.3 WERKPLAN 2013	27
12. HANDHAVING EN TOEZICHT	28
12.1 BELEID	28
12.2 BEDRIJVEN	28
12.3 GLAMI	28
12.4 ASSIMILATIEBELICHTING	28
12.5 VUURWERK	29
12.6 SIGNAALTOEZICHT	29
12.8 WERKPLAN 2013	29
13. GEMEENTELIJKE INTERNE MILIEUZORG (GIM)	30

13.1 BELEID	30
13.2 WERKPLAN 2013	30
14. COMMUNICATIE	31
14.1 BELEID	31
14.2 MILIEUCOMMUNICATIE	31
14.3 WERKPLAN 2013	31
15. FINANCIËN	32
INDEX	33

1. Inleiding

Het Milieujaarprogramma 2013 is het uitvoeringsprogramma van het milieubeleidsplan 2011-2014 voor het jaar 2013. Het Milieuprogramma kent meerdere doelen:

- Het wordt opgesteld voor de interne planning van acties, projecten en reguliere werkzaamheden op het beleidsplan.
- Het vormt samen met het jaarverslag onderdeel van de verantwoording van het college aan de raad over de uitvoering van de milieutaken.
- Het is een communicatiemiddel van de gemeente naar haar inwoners, andere overheden en instanties.
- Met het opstellen wordt voldaan aan artikel 4.20 uit de Wet milieubeheer.

Het Milieuprogramma 2013 is op dezelfde manier opgebouwd als het Milieubeleidsplan 2011-2014. Op deze manier ontstaat eenduidigheid. De meeste punten in het programma zijn niet nieuw, maar een voortzetting van hetgeen in het voorgaande jaar (jaren) in gang is gezet.

Het Milieujaarprogramma 2013 en het Milieubeleidsplan sluiten aan bij de Gebiedsvisie Midden-Delfland[®] 2025 en de Integrale gebiedsanalyse van Haaglanden. De Gebiedsvisie Midden-Delfland[®] 2025 vormt de koepel voor al het sectoraal te voeren beleid in Midden-Delfland. De Integrale gebiedsanalyse Haaglanden typeert diverse gebieden met bijbehorende functionaliteiten (wonen, werken, recreëren) en milieukwaliteiten. In dit Milieuprogramma 2013 komen ook de gebiedsgerichte handhavingsnota, het handhavings-uitvoeringsprogramma 2013 van de gemeente en de gedachten van Cittaslow en Visie Vitale Dorpen aan bod.

2. Bodem

2.1 Beleid

De doelstelling van de gemeente Midden-Delfland is het in stand houden van de bestaande bodemkwaliteit en het verbeteren ervan door bodempreventie, bodembeheer, bodemsanering en nazorg.

2.2 Besluit bodemkwaliteit

Midden-Delfland voert beleid volgens het generieke kader uit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Dit betekent dat het landelijke beleid wordt gevolgd en geen specifiek regionaal beleid is opgesteld. De belangrijkste reden hiervoor is dat de gemeente vooral bestaat uit schone gebieden, met veel landbouw en/of natuurfuncties. Aan de hand van het generieke kader blijven deze gebieden schoon, doordat in dit generieke kader het standstill beginsel centraal staat. Dit past in de Citta-slow gedachte dat schone gebieden schoon moeten blijven.

Bodemfunctiekaart

In het kader van het Besluit bodemkwaliteit dient een gemeente te beschikken over een bodemfunctiekaart. De milieuhygiënische kwaliteit van de grond of baggerspecie die wordt toegepast dient ten minste te voldoen aan de de kwaliteitsnorm van de op deze kaart vastgelegde functie. Met deze kaart wordt dus een relatie gelegd tussen de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie en de functie (het gebruik) van de bodem ter plaatse. Op de bodemfunctiekaart van Midden-Delfland komen drie functieklassen voor: wonen, industrie en natuur/landbouw.

Handhaving Besluit bodemkwaliteit

Handhaving van het Besluit bodemkwaliteit heeft in 2013 een hoge prioriteit. In 2013 zullen naar verwachting 15 meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit ontvangen worden. Van deze meldingen zal bij de helft een locatiebezoek worden uitgevoerd om te beoordelen of de grond overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit wordt toegepast. Daarnaast wordt algemeen toezicht gehouden op zaken die niet gemeld zijn en wordt waar nodig actie ondernomen.

2.3 Landsdekkend beeld

In het Vierde Nationale Milieubeleidsplan (NMP4) staat dat in 2030 alle gevallen van ernstige bodemverontreiniging gesaneerd of beheerst moeten zijn. Dit wordt ook wel het landsdekkend beeld genoemd. In dat kader is door de provincie als bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming (Wbb) een inventarisatie van de voorkomende bodemverontreiniging uitgevoerd. De hieruit voortkomende werkvoorraad moet dan voor 2030 gesaneerd of beheerst zijn. Midden-Delfland heeft de informatie voor het landsdekkend beeld gereed, alleen is de uitwisseling met de provincie nog niet gestart door automatiseringsproblemen (koppeling met het Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG)).

2.4 Brijnbeleid

Brijnlozingen zijn lozingen van brak water dat over blijft na het proces van omgekeerde osmose in de bodem (grondwater). Dit proces wordt toegepast om het opgepompte grondwater zoeter te maken voor het gebruik door glastuinders en boomkwekers. Gedeputeerde Staten (GS) verleent de vergunningen hiervoor. Vanaf 2013 zal

omgekeerde osmose niet meer worden toegestaan. GS hebben besloten om tot 4 juli 2013 een overgangsbeleid te hanteren zodat de tuinders genoeg tijd hebben om over te kunnen schakelen op alternatieven. Handhaving is de bevoegdheid van de gemeenten. In de regio Haaglanden zijn afspraken gemaakt over het eensluidend optreden bij controles van de voorschriften van de ontheffingen. In Midden-Delfland zijn circa 15 bedrijven die gebruik maken van omgekeerde osmose. Deze bedrijven zijn of worden bij reguliere controles verzocht om analysegegevens van het brijn te verstrekken. Aan de hand van de resultaten wordt bepaald handhavend opgetreden moet worden in het kader van het overgangsbeleid.

2.5 Cross Compliance

Sinds 2005 is inkomenssteun voor agrariërs gekoppeld aan Cross Compliance, voortkomend uit Europese richtlijnen. Wie zich niet aan de regels houdt, krijgt een lagere aanvulling op het inkomen. Als de gemeente bij een controle stuit op het niet naleven van een van deze regels, wordt de Algemene Inspectiedienst (AID) ingelicht. Relevante overtredingen komen in de praktijk zelden voor.

2.6 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Toetsen van en adviseren over bodemonderzoeken en saneringsplannen, uitgaande van circa 80 onderzoeken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in het toetsen en adviseren als bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming, de Woningwet of de Wet milieubeheer of het Besluit bodemkwaliteit.
- Invoeren van bodemonderzoeken in het bodeminformatiesysteem. In 2012 wordt begonnen aan de migratie naar een nieuwe bodeminformatiesysteem. Achterstand die is opgelopen bij het invoeren van de bodeminformatie zal in 2013 naar verwachting worden ingehaald.
- Toezicht houden op bodemsaneringen. Handhaving is uitgewerkt in het handhavingsprogramma.
- Handhaving van het Besluit bodemkwaliteit door administratief (100%) en praktijktoezicht (50%) van de ingediende meldingen. In 2013 wordt uitgegaan van 15 meldingen. Daarnaast wordt algemeen toezicht gehouden (zaken die niet gemeld zijn).
- Nemen van maatregelen bij het saneren van ondergrondse tanks die niet meegenomen zijn in de actie tankslag in 1998 als onderdeel van het Besluit Ondergrondse Oplagtanks (BOOT). BOOT is inmiddels opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer.
- Uitvoeren van jaarlijkse grond(water)monitoring aan Woudseweg 7 (zoutopslag).
- Controles in het kader van brijnbeleid wordt tijdens reguliere controles meegenomen.

3. Water

Waterbeleid is in Midden-Delfland onderdeel van ruimtelijke ordening en niet van milieu. Omdat water diverse (in)directe milieuaspecten kent (waterkwaliteit, ecologie, grondwater, waterberging, duurzaam bouwen en omgaan met regenwater), heeft het thema water wel een plek in dit milieujaarprogramma.

3.1 Waterplan

Het waterplan brengt de gebruiksfuncties in het gebied in beeld met aandacht voor waterkwantiteit en -kwaliteit. Het waterplan is maatwerk omdat het moet worden afgestemd op de lokale situatie. Kennis van het hydrologisch systeem is een voorwaarde en daarom wordt nauw samengewerkt met het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD).

Het waterplan geeft richting aan het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). Dit gebeurt door aan te geven waar de kwantitatieve wateropgave ligt, hoe groot de wateropgave is en op welke wijze die wateropgave in het landschap ingepast kan worden. In het LOP wordt deze richting integraal afgewogen tegen onder andere recreatieve en agrarische belangen. Ook kent het waterplan een relatie met het gemeentelijk rioleringsplan en zijn de maatregelen uit de Kader Richtlijn Water (KRW) onderdeel van het waterplan.

Het waterplan bestaat uit drie onderdelen:

1. Watervisie: een beschrijving van de visie op het waterbeheer in Midden-Delfland, met een beschrijving van speerpunten voor de inrichting van het watersysteem.
2. Waterstructuurplan: in het waterstructuurplan wordt de wateropgave concreet ingevuld en worden procesafspraken tussen de gemeente en hoogheemraadschap vastgelegd.
3. Uitvoeringsprogramma: in dit plan staat welke maatregelen er de komende jaren worden uitgevoerd, tegen welke kosten en wie dit betaalt.

De watervisie is in 2007 door de raad vastgesteld. Het waterstructuurplan en het uitvoeringsprogramma zijn in 2009 vastgesteld door de raad, waarna gestart is met een aantal projecten, zoals het (laten) opstellen van een Maatschappelijke Kosten Baten analyse in relatie met de kwantitatieve wateropgave. Meer informatie is opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

3.2 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Voor het beschermen van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast is een goede riolering een onmisbare voorziening. De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen en transporteren van het afvalwater en moet faciliteren bij het afvoeren van overtollig regen- en grondwater van particulieren.

In 2011 is er een nieuw zogenaamd verbreed GRP (vGRP) vastgesteld. Dit vGRP bestrijkt de planperiode 2011-2015. In dit vGRP worden de afvalwater-, hemelwater- en grondwaterzorgplicht in individuele en samenhangende doelstellingen verankerd. De verschillende activiteiten en de daarvoor benodigde middelen zijn benoemd en vastgesteld.

Net als vorig jaar zullen voor 2013 de strategieën in een operationeel jaarprogramma worden uitgewerkt naar concrete plannen voor aanleg, onderzoek, maatregelen, reparaties, vervanging en verbetering voor dat jaar. In het operationele programma (O.P.) wordt tevens aangegeven of alle zaken die in voorafgaande O.P.'s stonden

beschreven zijn uitgevoerd (een evaluatie). Achtereenvolgende O.P.'s geven dus een volledig beeld van alle activiteiten die in de planperiode van het vGRP worden/zijn uitgevoerd.

De belangrijkste doelen en acties die in het O.P. 2013 nader uitgewerkt worden zijn:

- afronding project "aansluiten juist nu" (in samenwerking met Delfland zorgdragen voor de daadwerkelijke aansluiting van de glastuinbouw op de onlangs aangelegde drukriolering);
- vervanging en relining vrijvervalriolering;
- vervanging versleten pompen van de drukriolering;
- reiniging vrijverval- en drukriolering in combinatie met uitvoeren camera-inspecties;
- onderzoeken functioneren riolering (o.a. meten aan overstorten);
- onderhoud aan gemalen en pompen drukriolering en vrijvervalriolering (niet vooraf in te plannen reparaties).

3.3 Verdergaande samenwerking in de (afval)waterketen

Op 21 april 2011 is er door het Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) een onderhandelingsakkoord getekend voor een breed bestuursakkoord. Onderdeel van het brede bestuursakkoord is het deelakkoord water. Hierin wordt primair ingezet op het vergroten van de doelmatigheid van het beheer van het watersysteem en de waterketen. Het doel van de aanpak van de afvalwaterketen is:

- het realiseren van kostenbesparingen in het beheer van de afvalwaterketen;
- kwaliteitsverbetering van de uitvoering van de beheerstaken en het innovatievermogen;
- het verminderen van de kwetsbaarheid van de uitvoering van beheerstaken.

De afspraken zijn gericht op een intensieve samenwerking bij de uitvoering van de beheerstaken tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en waterschappen. Er is hierbij geen sprake van overheveling van taken en verantwoordelijkheden. Het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeenten binnen het beheersgebied van het hoogheemraadschap hebben in 2011/2012 een zogenaamd regionaal feitenonderzoek Delfland uitgevoerd. Er is hierbij onderzocht wat de stand van zaken is bij de deelnemende partners, waar eventuele besparingsmogelijkheden liggen en hoe deze gezamenlijk kunnen worden gerealiseerd. In 2013 zal verder invulling aan dit onderzoek worden gegeven.

3.4 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van het waterplan.
- Het (laten) opstellen van een Maatschappelijke Kosten-Baten analyse in relatie met de kwantitatieve wateropgave.
- Bijdrage leveren aan het beleid van het HHD ten behoeve van Midden-Delfland.
- Uitvoering geven aan project FES- proeftuinen.
- Uitvoering geven aan het gemeentelijk rioleringsplan 2011- 2015.
- Bijdrage leveren aan onderzoek "verdergaande samenwerking in de (afval)waterketen".
- Uitvoeren watertoets bij ruimtelijke ordeningsplannen.

- Ontwikkelingen rondom eventuele stopzetting grondwaterontrekking door 'DSM gist' volgen en waar nodig actie ondernemen.
- Uitvoering geven aan de hemelwater- en grondwaterzorgplicht voortvloeiend uit de verbrede zorgplicht Wet gemeentelijke watertaken.
- Samen met het Hoogheemraadschap van Delfland starten met het proces om in het kader van de Kader Richtlijn Water een Natuur Vriendelijke Oever te creëren. In het bijzonder aan de zuidzijde van de Duifpolder.
- Samen met het Hoogheemraadschap van Delfland uitvoeren van het project Commandeurskade Veilig en Mooi.
- Verder invulling geven aan het regionaal feitenonderzoek Delfland.

4. Geluid

4.1 Beleid

Sinds de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) het juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. De Wgh bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer. Nederland loopt hiermee ver voorop in Europa.

4.2 Europese Richtlijn omgevingslawaai

In 2004 is de Europese Richtlijn Omgevingslawaai in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd door onder meer de Wgh aan te passen. De Europese richtlijn wil de schadelijke gevolgen van blootstelling aan omgevingslawaai vermijden, voorkomen of verminderen en de bescherming tegen geluidhinder harmoniseren. Naar aanleiding van deze Richtlijn is in 2007 en 2012 een Geluidsbelastingkaart en in 2008 het Gemeentelijk Actieplan Geluid 2008-2013 vastgesteld. In 2013 wordt een nieuw Actieplan Geluid 2013-2018 worden vastgesteld.

4.3 Gevelisolatie

In Nederland wordt al lang gewerkt aan het voorkomen of beperken van geluidhinder. De Wgh en de Wet milieubeheer verplichten bijvoorbeeld tot het uitvoeren van een geluidsonderzoek bij nieuwe plannen voor woningbouw of nieuwe wegen. De wet geeft grenswaarden aan die in zulke situaties moeten worden toegepast.

Voor bestaande situaties zijn saneringsregelingen van toepassing. Als de zogenaamde saneringsgrenswaarde wordt overschreden, wordt in principe door de rijksoverheid geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de sanering. Dergelijke situaties zijn in het verleden al gemeld en zijn verdeeld over twee landelijke lijsten: de A-lijst (urgente gevallen) en de B-lijst (minder urgente gevallen) voor wegverkeerslawaai. De kosten voor de uitvoering worden betaald uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). De ISV budgetten gelden alleen voor A-lijst woningen. Midden-Delfland heeft haar A-lijst bijna afgerond. De acht nog niet gesaneerde woningen op de A-lijst zijn zogenaamde oud-weigeraars en zullen in 2013 of 2014 worden aangeschreven.

4.4 Geluidsnormen bij luidruchtige evenementen

Op basis van "Beleidsregels evenementen gemeente Midden-Delfland 2007" wordt door gemeente Westland op ons verzoek tijdens evenementen gecontroleerd op geluidshinder. Voor 2013 is 100 uur gereserveerd om geluidsmetingen te kunnen uitvoeren bij evenementen en in het geval van klachten. Indien nodig kan handhavend worden opgetreden in samenwerking met de politie Haaglanden. Bij evenementen in horeca- of sportinrichtingen worden de richtlijnen van het Activiteitenbesluit toegepast.

4.5 Stiltegebieden

In Midden-Delfland liggen vijf door de provincie aangewezen stiltegebieden. Deze gebieden zijn geïntroduceerd om gebieden met overwegend natuurlijke geluiden te beschermen. Gemotoriseerd verkeer, grootschalige evenementen of andere geluidsbronnen zijn verboden. Gebiedseigen geluiden, zoals een boer die zijn land bewerkt met een tractor, zijn wel toegestaan. Die horen bij het beleven van het landelijk gebied. Handhaving zal overgaan naar de Omgevingsdienst Haaglanden en er zal worden bekeken hoe de stiltegebieden handhaafbaar kunnen worden gemaakt. Er wordt gezocht

naar provinciale en gemeentelijke instrumenten. In 2013 zal de inzet van Midden-Delfland inzake het provinciale stiltebeleid worden voortgezet.

4.6 Rijksweg A4

Het tracébesluit voor de Rijksweg A4 is onherroepelijk, wat betekent dat de Rijksweg zal worden aangelegd. Voor geluid betekent dit dat voor één woning moet worden onderzocht of maatregelen moeten worden genomen om geluidshinder binnen de wettelijke normen te houden. Rijkswaterstaat heeft hiervoor initiatieven genomen. De gemeente Midden-Delfland zal als bevoegd gezag de eventueel voorgenomen maatregelen wettelijk toetsten.

4.7 Helikopterstandplaats

Het commerciële bedrijf Helinet wilde een lijndienst met helikopters realiseren tussen verschillende grote steden in de BeNeLux, waaronder ook vanaf een locatie in Den Haag. Helinet is echter in 2010 failliet gegaan. Gemeente Midden-Delfland blijft het proces volgen en zonodig ageren tegen het voornemen, omdat de waarden van Midden-Delfland zoals rust en ruimte met een standplaats in het geding kunnen komen.

4.8 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Geluidsmetingen uitvoeren bij evenementen.
- Geluidsrapport toetsen bij milieuvergunning of in het kader van een ruimtelijke procedure.
- Opstellen van een nieuw Actieplan Geluid en waar mogelijk uitvoeren maatregelen vanuit het bestaande Actieplan Geluid.
- Afronden laatste tijdvak ISV door, indien nodig, het saneren van A-lijst woningen.
- Op de hoogte blijven en waar nodig een actieve bijdrage leveren aan het stiltebeleid door contact te houden met de provincie en de Omgevingsdienst Haaglanden.
- Ontwikkelingen potentiële helikopterstandplaats volgen en indien nodig actie ondernemen.

5. Luchtkwaliteit

5.1 *Beleid*

In 2007 zijn de Wet luchtkwaliteit en het Besluit "Niet in Betekende mate" (en de daar aan gekoppelde Regeling) van kracht geworden. Daarmee is bij kleinere bouwplannen niet per definitie toetsing op de grenswaarden van luchtkwaliteit noodzakelijk.

De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de Richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De wet voorziet in het zogenaamde Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Daarbinnen werken het Rijk, de provincies en de gemeenten samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren.

5.2 *Monitoring lokale luchtkwaliteit*

In het kader van het NSL is een nieuw instrument, de monitoringstool, ontwikkeld. Met behulp van deze tool wordt op eenduidige wijze de voortgang op het gebied van luchtkwaliteit van de NSL-gebieden in kaart gebracht en kan in één keer de nationale rapportage voor de EU gemaakt worden. De verplichting voor de gemeente om jaarlijks een lokale rapportage luchtkwaliteit op te stellen voor bepaalde inventarisatiepunten is komen te vervallen. In plaats daarvan rapporteert Midden-Delfland (net als andere gemeenten) in 2013 via de monitoringstool en worden met behulp van de monitoringstool de knelpunten voor heel Nederland in kaart gebracht. In 2013 wordt onderzocht of de gegevens voor de monitoringstool automatisch ingelezen kunnen worden via het gemeentelijke verkeersmodel.

5.3 *Dioxineproblematiek*

In 2004 heeft de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) geconstateerd dat er sprake was van een overschrijding van het dioxinegehalte in de melk van een aantal melkveehouders in Midden-Delfland, Vlaardingen en Maassluis, het zogeheten Lickebaertgebied.

Onderzoek van de VWA in 2006 wijst uit dat de bodem niet zwaar verontreinigd is, maar door dioxinebelasting minder geschikt voor traditionele veehouderij. Het risico op productnormoverschrijding is hoger dan in de rest van Nederland. De VWA heeft de minister geadviseerd de mogelijkheden van grondbewerking te laten onderzoeken.

In 2007 is er een brief van de minister van VROM aan de Reconstructiecommissie gestuurd. Hierin staat dat de oorzaak niet tot één bron is te herleiden. Een formele schadevergoeding is daardoor niet mogelijk. Te onderzoeken opties zijn:

- melkveehouders passen hun bedrijfsvoering aan;
- ander grondgebruik;
- onverplichte schadevergoeding door overheid;
- vrijwillige bijdrage van het bedrijfsleven.

In december 2009 is onderzoek gedaan naar het dioxinegehalte in de bodem en de mogelijkheid om dit gehalte te verlagen door het "keren" van de bodem. De vervuiling is 'historisch', d.w.z. de bron is inmiddels gesaneerd. In 2011 heeft de DCMR geconstateerd dat er geen plicht tot bodemsanering is en dat de industrie in Rijnmond op orde is. Het verhalen van de kosten is hierdoor niet mogelijk.

Begin oktober 2011 hebben de Provincie, de gemeente Midden-Delfland (mede namens Vlaardingen en Maassluis) en de boeren een gezamenlijke brief verstuurd aan staatssecretaris Bleker. Het initiatief van het versturen van deze brief lag bij de gemeente Midden-Delfland. In de brief is de staatssecretaris gevraagd te reageren op het onderzoek en de voorgestelde oplossing. Staatssecretaris Bleker heeft in een reactie aangegeven geen gelden vrij te maken voor de grondbewerking. In 2011 is een start gemaakt met het zoeken naar subsidies voor de grondbewerking.

5.4 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Bij bestemmingsplannen en bij het (her)ontwikkelen van gebieden zorgen voor een goede borging van de luchtkwaliteit.
- Medewerking verlenen aan regionale projecten voor de aanpak van slechte luchtkwaliteit.
- Ontwikkelingen op het gebied van dioxineverontreiniging in het Lickebaertgebied volgen en gezamenlijk met de andere betrokken overheden en grondeigenaren komen tot aanvaardbare oplossingen.

6. Externe veiligheid

Externe Veiligheid (EV) heeft betrekking op de opslag, de behandeling, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen en de gevolgen van een mogelijke calamiteit voor de omgeving en aanwezige personen. De gemeente dient met alle aspecten van Externe Veiligheid rekening te houden en de uitvoering hiervan te borgen in de gemeentelijke organisatie. De gemeente Midden-Delfland krijgt hierbij regionale ondersteuning van het Bureau Externe Veiligheid Haaglanden (BEVH). Dit wordt uitgevoerd onder verantwoording van het Stadsgewest Haaglanden en de Veiligheidsregio Haaglanden.

De rijksoverheid heeft besloten om een vervolg te geven aan de subsidieregeling voor de periode 2011-2014. Ook in 2013 zal de gemeente Midden-Delfland voor 0,2 fte gebruik blijven maken van de ondersteuning van het BEVH. Hieraan zijn geen kosten voor Midden-Delfland verbonden.

6.1 Borging EV-taken

EV is een vast onderdeel geworden binnen de gemeentelijke organisatie. Via afdelingsafspraken en onderlinge samenwerking wordt een groot gedeelte van EV-taken goed geborgd. Met de ondersteuning van het BEVH is ook de deskundigheid binnen de gemeentelijke organisatie geborgd. Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat na 2014 de EV-taken van de gemeente worden geborgd in de Omgevingsdienst Haaglanden.

6.2 Omgevingsdienst Haaglanden

De oprichting van de Omgevingsdienst Haaglanden heeft enige vertraging opgelopen. Volgens de nieuwe planning zal de Omgevingsdienst Haaglanden op 1 januari 2013 van start gaan. De Haaglanden gemeenten zullen daar de uitvoering van handhaving en vergunningverlening in onderbrengen, inclusief de EV-taken welke aan deze twee disciplines zijn verbonden. De EV-taken welke aan planontwikkeling en ruimtelijke ordening zijn verbonden blijven vooralsnog bij de gemeenten zelf. In 2013 wordt nader onderzocht hoe deze EV-taken het beste geborgd kunnen worden.

6.3 Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid

Midden-Delfland sluit ook in 2013 aan bij het uitvoeringsprogramma EV (2011-2014) van de Provincie Zuid-Holland en het uitvoeringsplan EV 2013 van het BEVH. De belangrijkste speerpunten in dit programma zijn:

- Structurele borging van externe veiligheid in beleid, ruimtelijke ordening en milieu.
- Vergroting van de bestuurlijke bewustwording ten aanzien van de externe veiligheidsaspecten en verantwoordelijkheden.
- Behoud en beheer van kennis, data, netwerk en samenwerking.
- Borging van externe veiligheid in de nieuwe Omgevingsdienst Haaglanden.

6.4 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Aansluiten bij het uitvoeringsprogramma EV 2013 van het BEVH.
- Het vaststellen van een gemeentelijke visie voor EV-beleid. (Instemmen met de regionale visie EV en vaststellen als de gemeentelijke visie EV.)
- Ontwikkelen nadere afstemming met betrekking tot de borging van de overige EV-taken tussen de gemeentelijke organisatie en de Omgevingsdienst Haaglanden.
- Deelname aan regionale EV-projecten voor de definitieve borging van Externe Veiligheid en gebruik blijven maken van de ondersteuning van het BEVH.

7. Klimaat

7.1 Beleid

Om actief bij te dragen aan de mondiale doelstellingen die in Kyoto zijn gemaakt, heeft Midden-Delfland een klimaatbeleid vastgesteld voor de periode 2009-2013. In het beleid is de ambitie vastgelegd voor de jaren 2009-2012 met de daaraan gekoppelde doelstellingen. Ook zijn projecten opgenomen om de doelstellingen te behalen. Waar mogelijk zullen projecten in regionaal verband worden uitgevoerd. In 2012/2013 wordt een nieuw energie/klimaatbeleid geformuleerd om te zorgen dat de regionale en landelijke doelstellingen gehaald worden.

7.2 Energie

Duurzame energie

Midden-Delfland participeert sinds 2007 in het warmtenetwerk dat de gemeente Delft aanlegt. In Look-West Noord zijn ongeveer 300 woningen aangesloten op dit warmtenetwerk. Voor andere woningen in dit gebied wordt bekeken wat de mogelijkheden voor aansluiting zijn.

Voorts zullen in 2013, net als in voorgaande jaren, de gemeentelijke utiliteitsgebouwen, openbare verlichting en de pompen voor riool- en zuiveringsinstallaties gebruik blijven maken van groene stroom.

Nacht van de Nacht

Jaarlijks wordt op een zaterdag in oktober landelijk de Nacht van de Nacht georganiseerd. Onderzocht zal worden of Midden-Delfland hieraan een bijdrage kan leveren.

7.3 Geothermie

Een aantal glastuinbouwbedrijven aan de Herenwerf te Maasland, verenigd in het cluster Geopower Oud Camp, willen onderzoek doen naar de mogelijkheden om gebruik te maken van geothermie voor hun bedrijfsprocessen. Door gebruik te maken van geothermie zal naar verwachting 15 miljoen m³ aardgas per jaar bespaard worden. Dit komt overeen met een reductie van het gasverbruik/CO₂ uitstoot voor de verwarming van 9000 woningen.

Door de hoge onderzoekskosten verzocht het cluster Geopower Oud Camp aan de gemeente om deze onderzoeken mede te financieren. De gemeente heeft voor het onderzoek een renteloze lening van € 20.000,- verstrekt, die alleen terugbetaalt moet worden indien daadwerkelijk gebruik gemaakt zal worden van geothermie. Daarnaast geeft de provincie een subsidie van € 50.000,- voor de onderzoeken naar geothermie aan de Herenwerf. De resultaten van de onderzoeken inclusief businesscase zullen in het begin van 2013 bekend zijn. Dan zal ook de aan de provincie Zuid-Holland worden verzocht om de definitieve toekenning van de provinciale subsidie.

Verder zal worden gekeken naar eventuele mogelijkheden in de toekomst van het gebruik van geothermie voor de opwekking van groene stroom.

7.4 Duurzaam bouwen

Midden-Delfland heeft beleid vastgesteld om de landelijk vastgestelde Energieprestatiecoëfficiënt (EPC) met 10% aan te scherpen, wanneer de gemeente partner is in nieuwbouwprojecten. Dit wordt in 2013 voortgezet. Bij hoge uitzondering

kan van dit beleid worden afgeweken om de wettelijke standaard toe te passen. In 2013 zal onderzocht worden of actualisatie van het duurzaam bouwen beleid noodzakelijk is.

7.5 Covenant of Mayors

De Gemeente heeft zich aangemeld via Stadsgewest Haaglanden. Onderzocht wordt of een zelfstandige aanmelding een optie is.

7.6 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Mogelijkheden blijven onderzoeken om woningen in nieuwbouw wijken aan te sluiten op Warmtenet van Delft.
- Stimuleren van duurzaam bouwen (bij nieuwbouw, uitbreidingslocaties, herstructurering en renovatie) op basis van het duurzaam bouwen beleid.
- In reguliere milieucontroles adviseren van bedrijven over het minimaliseren van het energieverbruik en het implementeren van duurzame energie.
- Voortgangsoverleggen betreffende geothermie bijwonen en indien nodig faciliteren bij het oplossen van knelpunten.
- Onderzoeken of actualisatie van het duurzaam bouwen beleid noodzakelijk is.
- Onderzoeken of kan worden aangesloten bij de Nacht van de Nacht.

8. Afval

8.1 Beleid

De gemeentelijke inzameltaak voor huishoudelijke afvalstoffen is verankerd in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Gemeenten hebben de zorg voor een doelmatige verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen. De Algemene Plaatselijke Verordening Midden-Delfland 2010 kent voldoende regels om aan deze verplichting te voldoen. Verder is in het milieubeleidsplan een aantal acties opgenomen om *minimaal* de landelijke doelstellingen te behalen, die in dit programma verder uitgewerkt worden. Het actieve afvalbeleid van Midden-Delfland maakt een belangrijk onderdeel uit van Cittaslow.

De gemeente Midden-Delfland is per 1 januari 2010 toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex. Door toetreding is de gemeente mede eigenaar geworden van het bedrijf. Met Avalex is een dienstverleningsovereenkomst gesloten waarin onder andere is opgenomen op welke wijze het huisvuil en grof huisvuil moet worden ingezameld, de dienstverlening en het onderhoud en aanschaf van materieel plaatsvindt.

8.2 Stimuleren gescheiden inzamelen

Sinds 1 januari 2007 heeft de gemeente een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) die ook als reinigingsinspecteur optreedt. De werkzaamheden van de BOA als reinigingsinspecteur bestaan uit de volgende zaken:

- controleren van het aanbiedgedrag en de inhoud van de containers;
- controle op de samenstelling, afkomst en manier van aanbieden van grofvuil;
- onderzoeken en afhandelen van klachten ;
- beoordelen en verzorgen van aanvragen van grotere of extra containers;
- controle op illegale stort van (grof) huisvuil. De BOA is bevoegd tot het geven van een proces verbaal.

Eenmaal per jaar wordt er een sorteeraanlyse in het kader van "verbetering scheidingsgedrag" uitgevoerd. Op basis van de huisvuilanalyses wordt beoordeeld of het scheidingsgedrag verbetert, gelijk blijft of afneemt ten opzichte van de vorige analyse. Afhankelijk van de resultaten kan door middel van voorlichting actie ondernomen worden om het scheidingsgedrag te verbeteren.

8.2.1 Textiel en glas

Kleding en textiel worden gescheiden ingezameld in bovengrondse of ondergrondse kledingcontainers in de dorpen en door huis aan huis inzamelingen door diverse instellingen. Glas wordt gescheiden opgehaald van het overige afval. De glascontainers (boven en ondergronds) zijn voor kleurscheiding ingericht.

8.2.2 Oud papier en Klein chemisch afval

Oud papier kan ingeleverd worden in de diverse verzamelcontainers (bovengronds en ondergronds) en in de dorpen is er een gestructureerde inzameling door verenigingen. Sinds 2010 kunnen inwoners op basis van vrijwilligheid het oud papier aanbieden via een gratis verstrekte (blauwe) minicontainer. Klein chemisch afval wordt met behulp van een chemokar vier keer per jaar door de AVR ingezameld. Lege batterijen kunnen ook bij de supermarkten en benzinepompen ingeleverd worden.

8.2.3 Huishoudelijk afval

Inzameling van huishoudelijk afval bij eengezinswoningen en benedenwoningen met tuin gaat via minicontainers en inzameling bij appartementen via verzamelcontainers. Hierbij streeft Midden-Delfland naar in pandige voorzieningen. Uitgangspunt hierbij is dat de voorzieningen voor het inzamelen van huishoudelijk afval te allen tijde geschiedt op het terrein van de eigenaar van de woningen. De gemeente is slechts verantwoordelijk voor het creëren c.q. in stand houden van een aanbiedplaats voor huishoudelijk afval.

8.2.4 Ondergronds inzamelen

In nieuwe woonwijken streeft Midden-Delfland naar gescheiden inzameling van papier en glas in ondergrondse containers. Door verbeterde technieken kunnen de kledingcontainers tegenwoordig ook ondergronds geplaatst worden. De condensvorming in ondergrondse inzameling, waar in het verleden sprake van was, waardoor de kwaliteit van de kleding terug loopt is niet meer aan de orde.

8.2.5 Kunststof

In december 2009 is gestart met de gescheiden inzameling van kunststof. Op grond van de uitkomsten van de landelijke pilots en mede gelet op de kosten van invoering, is door de "Avalex-gemeenten" gekozen voor een brengsysteem.

8.3 Producentenverantwoordelijkheid verpakkingen

De onderhandelingen tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en een vertegenwoordiging van het bedrijfsleven (Nedvang) over de invulling van producentverantwoordelijkheid voor verpakkingen (papier, glas, kunststof en metaal) zijn afgerond. Voor gemeenten betekent dit, dat zij recht hebben op een vergoeding voor het inzamelen en verwerken van verpakkingsafval. Het akkoord geldt voor alle gemeenten. In 2012 vindt een evaluatie plaats van de bereikte resultaten en of en hoe de vergoedingen worden voortgezet.

8.4 Zwerfvuil

Het tegengaan van zwerfvuil is belangrijk voor Midden-Delfland. Samen met de Scouting en de buitendienst van de gemeente wordt jaarlijks in het voorjaar de Vlaardingse Vaart ontdaan van zwerfvuil.

Daarnaast is om zwerfafval structureel aan te pakken in 2007 gestart met het project 'Zwerfafval'. Door middel van deskresearch, klachtenregistratie, interviews met bestuurders en ambtenaren, een enquête onder de inwoners en een schouw is een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de huidige aanpak. De analyse liet zien, dat de kwaliteit van de openbare ruimte wordt beoordeeld met een 7,5. Hoewel ruim voldoende, reiken de ambities van de gemeente verder. In het kader van een voortdurend streven naar een hoge kwaliteit, blijft ook in 2013 de aanpak van zwerfvuil de aandacht houden, door de uitvoering van diverse acties die tot een vermindering van het zwerfvuil moeten gaan leiden. Ook is een tijdsplanning, kostenindicatie en welke afdeling verantwoordelijk is aangegeven.

8.5 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Uitvoeren van afvalstoffenbeleid op basis van landelijke wet- en regelgeving (Landelijk Afvalstoffenplan LAP, Wet Milieubeheer).

- Stimuleren van afvalscheiding in het algemeen door publicaties in gemeentebblad en de inzet van de BOA.
- Eenmaal per jaar laten uitvoeren van de huisvuilanalyse.
- Leveren van informatie ten behoeve van de jaarlijkse vaststelling van de afvalstoffenheffing.
- Het plaatsen van ondergrondse containers voor de verschillende deelstromen.
- Communicatie ter bevordering van het scheiden van kunststoffen.
- Jaarlijkse schoonmaak Vlaardingse vaart door scoutingclubs Midden-Delfland.
- Uitvoering geven aan het plan "Midden-Delfland Buitengewoon Schoon!".

9. Natuur en landschap, groen in de dorpskernen

Behoud en versterking van het agrarische cultuurlandschap met zijn natuurwaarden en cultuurhistorische waarden is één van de kerntaken van de gemeente Midden-Delfland. De betekenis van dit landschap is niet los te zien van de behoefte aan recreatie van de inwoners van de omliggende steden. De gemeente werkt samen met buurgemeenten, hogere overheden, belangen- en gebiedspartijen, zoals het Recreatieschap Midden-Delfland, LTO Noord afdeling Delflands Groen en de Agrarische Natuurvereniging Vockestaert. De mede door de gemeente gefinancierde stichting Groen Goud, een koepel van lokale ondernemersverenigingen, stimuleert en ondersteunt initiatieven op onder meer het gebied van beleving van het landschap en toerisme.

Belangrijke kaders voor het beleid op het gebied van het landschap vormen de Gebiedsvisie Midden-Delfland[®] 2025, het Landschapsontwikkelingsperspectief Midden-Delfland[®] 2025 en de Ruimtelijke visie van Hof van Delfland. Met deze stukken hebben de bij Midden-Delfland betrokken overheden en gebiedspartijen de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet in het schetsen van de ontwikkelrichting van het gebied.

9.1 Beheer

Uit de Gebiedsvisie Midden-Delfland[®] 2025 volgen verschillende acties die specifiek gericht zijn op natuur en landschap. Zo is een start gemaakt met de verbetering van het beheer door betere afstemming tussen beherende organisaties. Hiertoe is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente Midden-Delfland, Vereniging voor Natuurmonumenten, Recreatieschap Midden-Delfland, Agrarische Natuurvereniging Vockestaert en Hoogheemraadschap van Delfland. Uit deze overeenkomst vloeit een aantal acties voort, zoals een overleg tussen beheerders (op operationeel, management, en bestuurlijk niveau).

Het doel is om een beheerkaart voor Midden-Delfland te maken. Momenteel is de eerste conceptkaart gereed. Hierop is aangegeven op welke locaties de verschillende beheerders actief zijn. Dit concept moet verder uitgewerkt worden door onduidelijkheden weg te nemen en door beheerdoelen voor de verschillende beheergebieden aan te geven. Het initiatief voor het verder afronden van de beheerkaart en de coördinerende rol in dit proces ligt bij het Recreatieschap Midden-Delfland.

Een beheercoördinator vanuit Agrarische Vereniging Vockestaert functioneert als intermediair tussen agrariërs en overheden. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk dat koeien grazen in recreatiegebieden. Deze en andere acties staan vermeld in een programmaplan.

9.2 Groenfonds Midden-Delfland

Vanuit de gemeente zal de in 2012 geopende Streekrekening Midden-Delfland nadrukkelijk worden uitgedragen. Tevens zal in samenwerking met de Rabobank worden onderzocht hoe de streekrekening verder kan worden uitgedragen.

Vanuit het Groenfonds Midden-Delfland worden groene diensten betaald die zich niet alleen richten op het behoud van het agrarisch cultuurlandschap (o.a. weidevogelbeheer en landschapselementen), maar ook op educatie en recreatie (ontvangen van schoolklassen op de boerderij en wandelen over boerenland) om het draagvlak te behouden en te versterken (stad-land relatie).

In 2012 is gestart met de tweede ronde van zesjaarlijkse contracten. Niet alle inschrijvingen konden worden gehonoreerd vanwege onvoldoende rendement. Met de aanvulling van het Groenfonds vanuit het project Grondinstrument en, afhankelijk van de voortgang aldaar, de ontwikkelingen in de Dijkpolder (Maassluis) wordt in 2013 onderzocht in hoeverre deze inschrijvingen alsnog kunnen worden gehonoreerd.

9.3 Integrale ontwikkeling Delft-Schiedam (IODS)

Bij de besluitvorming rond de Rijksweg A4 is besloten tot de uitvoering van een aantal Kwaliteitsprojecten die de landschappelijke en natuurwaarden van Midden-Delfland zullen verhogen. Hieronder worden deze projecten kort toegelicht.

Saneren verspreid liggend glas

De gemeente Midden-Delfland is bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwaliteitsproject 'Sanering verspreid liggende glastuinbouw'. Dit is niet alleen verankerd in het IODS-programma maar ook in het programma Hof van Delfland. Sinds 2010 is 17 hectare, van de totale saneringsopgave van 30 hectare, verworven en grotendeels gesloopt. In 2013 zal dit project worden gecontinueerd, mede dankzij de vrijgekomen budgetten vanuit het IODS-kwaliteitsprogramma.

Recreatieve routestructuur

Het Recreatieschap Midden-Delfland is verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwaliteitsproject 'Recreatieve routestructuur'. Het omvat fase I van het 'Routestructuurplan Midden Delfland 2009' en betreft de realisatie en het beheer van ruiterroutes, skateroutes, kanoroutes, een mountainbikeparcours en wandelpaden.

'Groenblauw Lint'

De provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project 'Groenblauw Lint'. De gemeente Midden-Delfland is bestuurlijk gedelegeerde voor de uitvoering van ondermeer de volgende afspraken:

- Het realiseren van 100 hectare natuur. Natuurdoel is in beginsel weidevogelnatuur. Er is op dit moment 29 hectare gerealiseerd als natuur en daarnaast is voor dit doel 57 hectare in handen van de overheid. In 2013 wordt de locatie van 57 hectare, onder regie van provincie en gemeente, in samenwerking met Natuurmonumenten en LTO Noord Delflands Groen ontwikkeld.
- De nieuwe natuurgebieden vormen samen met de drie ecopassages (A13, Schie en A4) en reeds bestaande natuurgebieden een goede ecologische verbinding tussen de Akerdijkse Plassen en de Vlietlanden.
- Verwerving en inrichting of omschakeling naar particulier natuurbeheer zal zijn afgerond voor de openstelling van de Rijksweg A4 Delft – Schiedam in 2015.

Groen ondernemen

Het project 'Groen ondernemen' ziet op maatregelen die de agrarische bedrijfsvoering en structuur in Midden-Delfland versterken en daarmee bijdragen aan het behoud van het landschap. Er zijn twee deelprojecten: 'Grondinstrument' en 'Duurzaam boer blijven'. Onder de vlag van het laatste is het concept kringlooplandbouw ingevoerd. Een lagere input van buiten het bedrijf van kunstmest en krachtvoer is gunstig voor bodem- en oppervlaktewaterkwaliteit. In 2013 wordt dit programma met behulp van het door de provincie en recreatieschap beschikbaar gestelde budget van ruim €3 miljoen gecontinueerd. In 2013 wordt met behulp van het door het ministerie van I&M

beschikbaar gestelde budget van €13,2 miljoen het plan van aanpak voor het grondinstrument opgesteld en uitgevoerd.

9.4 Groenbeleidsplan

Midden-Delfland heeft een Groenbeleidsplan 2007-2025. Dit beleidsplan vormt de ruggengraat waarin alle visuele, gebruiks- en ecologische functies van het openbaar groen in de dorpen worden vastgelegd. Daarnaast is het duurzaam veiligstellen en ontwikkelen van een hoogwaardige groenstructuur een belangrijke doelstelling. Het bevorderen van een aantrekkelijke woon-, werk- en recreatieomgeving als karakteristieke kwaliteit van de gemeente dient daarmee versterkt te worden. Het beleidsplan moet uitgewerkt worden in beheerplannen, waarmee duidelijk wordt hoe, wanneer en tegen welke kosten de doelstellingen van het Groenbeleidsplan kunnen worden bereikt. Met de beheerplannen wordt periodiek gecontroleerd of de doelstellingen zijn bereikt en of deze het gewenste resultaat hebben gehad.

9.5 Bomenbeleidsplan

In 2009 is een bomenbeleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan vereenvoudigt het kapvergunningbeleid voor de particuliere bomen. Er is een (nagenoeg afgeronde) inventarisatie gemaakt van beeldbepalende particuliere bomen die extra bescherming zullen genieten. Voor de niet beeldbepalende particuliere bomen is dan geen kapvergunning meer nodig.

Voor publieke bomen is vanaf een diameter van 20 centimeter wel een kapvergunning nodig. Voor de publieke bomen wordt ook een inventarisatie uitgevoerd. Op basis van een viertal criteria zal worden beoordeeld of een boom wel op de juiste plek staat. De criteria zijn:

- ruimtelijke en functionele kwaliteit;
- standplaatsfactoren;
- soortkeuze;
- onderhoud en beheer.

Deze inventarisatie zal leiden tot een omvormingsprogramma. In 2011 is gestart met het opstellen van dit omvormingsprogramma. In de praktijk wordt er in voorkomende gevallen al wel naar gehandeld. Omdat bij het kappen van bomen emotie gepaard kan gaan en het omvormen, kappen en herplanten van publieke bomen tot onrust in de samenleving kan leiden, is ook vastgelegd dat bewoners altijd worden geïnformeerd.

9.6 Implementatie natuurwetgeving

De Flora- en faunawet verlangt dat bij de uitvoering van werkzaamheden rekening wordt gehouden met eventueel aanwezige beschermde plant- en diersoorten. Momenteel wordt per project gekeken of en zo ja hoe hierbij rekening moet worden gehouden met de Flora- en faunawet. Voor het vaststellen of er beschermde soorten in een gebied aanwezig zijn, maakt de gemeente o.a. gebruik van de Nationale Databank Flora- en Faunagegevens, waarop de gemeente samen met de andere Haaglanden gemeenten is geabonneerd.

9.7 Onkruidbestrijding

Op verschillende plekken in de gemeente wordt onkruid in verhardingen verwijderd door toepassing van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen. Het is sinds 1 januari 2007 verplicht om te werken volgens de methode van het Duurzaam Onkruid Beheer (DOB-

methode). Het doel van de DOB-methode is om afspoeling van chemische middelen naar het oppervlaktewater te verminderen.

Gemeente Midden-Delfland werkt *tijdens de uitvoering* conform de DOB-methode en voldoet hiermee aan de minimale (wettelijke) eisen. Voor een verdergaande vorm van duurzaam onkruidbeheer kan een gemeente zichzelf laten certificeren. Hiervoor moet niet alleen de uitvoering, maar ook de voorbereiding van het onkruidbeheer aan de eisen van de DOB-methode voldoen.

9.8 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Het opstellen en, voor zover financieel haalbaar, uitvoeren van een uitvoeringsprogramma op basis van het landschapsontwikkelingsperspectief voor Midden-Delfland. Daar waar geen financiële dekking is, moet worden gekeken of er mogelijkheden zijn om partners uit de regio te betrekken.
- Saneren van verspreid liggende, niet duurzame glastuinbouw.
- Uitvoering geven aan het IODS kwaliteitsproject 'Groen ondernemen'.
- Versterken van de relatie stad-land via het Groenfonds door middel van educatie en voorlichting.
- Onderzoeken van de haalbaarheid van uitbreiding van het Groenfonds met andere publieke en private middelen.
- Inventarisatie van publieke bomen en opstellen van een omvormingsprogramma.
- Opstellen van Groenbeheerplan voor Maasland, Schipluiden en Den Hoorn.

10. Mobiliteit

10.1 Beleid

Voor Midden-Delfland is mobiliteit een belangrijk thema. Enerzijds zorgt het autoverkeer (met name sluipverkeer) voor overlast (geluid, luchtkwaliteit, veiligheid). Anderzijds is het gebied vanuit het oogpunt van recreatie erg geliefd onder wandelaars en fietsers. In de Visie Vitale Dorpen wordt bij speerpunt 5 "Bewust op weg" hier specifiek aandacht aan besteed. De gemeente stimuleert waar mogelijk duurzame mobiliteit, waarbij de fiets en het openbaar vervoer een belangrijke rol spelen.

10.2 Sluipverkeer

Een belangrijk knelpunt in het kader van milieu (geluid en lucht), veiligheid en leefbaarheid is het sluipverkeer dat de drukte op de rijksweg A13 vermijdt. Het plaatsen van doseerinstallaties op de polderwegen in Midden-Delfland heeft geleid tot positieve effecten voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid op de polderwegen. Ook heeft het in de dorpen effect op de geluidshinder, en de luchtkwaliteit. Wel is sinds de invoering de verkeersintensiteit op de N468 aanzienlijke hoger geworden.

De doseerinstallaties blijven gehandhaafd. Er is in het afgelopen jaar regelmatig sprake geweest van storingen bij verschillende doseerinstallaties, wat direct merkbaar is aan de verkeersdrukke op de wegen in Midden-Delfland. Er moet samen met de convenantpartners aandacht worden besteed aan het beheer en onderhoud van de doseerinstallaties om verdere uitval door storingen te beperken.

De leefbaarheidsproblematiek in Maasland en Schipluiden in relatie tot het doorgaand verkeer op de N468 krijgt de komende jaren aandacht in de uitvoering van het "Plan van Aanpak inrichting en beheer N468 na openstelling van de A4 Delft-Schiedam". Dit plan is in februari 2012 door de raad aangenomen. In de periode tot begin 2013 wordt een verkeersonderzoek verricht naar de toekomstige verkeersstromen op de N468 en worden plannen ontwikkeld om het verkeer op de N468 vanaf 2015 te beperken.

10.3 Infrastructurele projecten

Er staat een aantal belangrijke infrastructurele projecten op de agenda:

1. In 2012 zijn de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de realisatie van de Rijksweg A4 Delft-Schiedam volgens de afspraken in het IODS-convenant. De daadwerkelijke aanleg van de weg start in het voorjaar van 2013. De oplevering staat voor eind 2015 gepland.
2. Wanneer de politieke besluitvorming is afgerond, zal in 2013 worden gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van de Hooipolderweg.
3. In de periode 2012-2013 werkt de Provincie Zuid-Holland op verschillende locaties aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en de verharding op de N223 tussen De Lier en Den Hoorn.
4. In september 2012 legt Rijkswaterstaat een bypass aan op de rotonde in de Klaas Engelbrechtsweg om de verkeersdoorstroming richting de N223 te verbeteren en de verkeersveiligheid op de Rijksweg A4 te verhogen.

10.4 Openbaar vervoer

Sinds augustus 2009 is een nieuwe aanbieder van openbaar vervoer gestart. De busaanbieder Veolia verzorgt het streekbusvervoer binnen het stadsgewest. Veolia rijdt met milieuvriendelijke aardgasbussen. De rijksoverheid is 2011 gestart met het beperken

van het beschikbare budget voor het openbaar vervoer. De komende jaren wordt het rijksbudget voor het busvervoer verder beperkt. In 2013 zal dit ook gevolgen hebben voor het openbaar vervoer in Midden-Delfland. Zo wordt de dienstregeling van lijn 38 (Delft-Maassluis) versoerd. Om verkeersoverlast in de Dorpsstraat te voorkomen, zal Lijn 38 via de N468 om Schipluiden heen gaan rijden en halteren bij 2 nieuwe haltes langs de N468. Ook wordt het lijndeel tussen Maasland en Maassluis West opgeheven.

De gevolgen van deze wijzigingen lijken vooralsnog beperkt te blijven omdat tegelijkertijd met de versoering de flexibiliteit van het OV net wordt verhoogd en de exploitatie van de overige buslijnen wordt verbeterd.

10.5 Fiets

In 2012 zijn in het kader van het project Zwethzone, nieuwe oeververbindingen gerealiseerd nabij de Calamiteitenberging Hoekpolder te Rijswijk en de Lotsweg bij Den Hoorn. In 2013 wordt het project Zwethzone voortgezet met de aanleg van een nieuwe fietsverbinding in de Groeneveldse polder met een trekschuit over de Zweth.

In verband met de aanleg van de Rijksweg A4 wordt het fietspad Zuidkade vanaf het najaar 2012 tijdelijk met een hoge brug over de A4 heengeleid. Hierdoor wordt het gelijkvloers kruisen van fietsverkeer met het bouwverkeer voorkomen. In 2013 wordt, tegelijk met de aanleg van de Rijksweg A4, een begin gemaakt met de uitvoering van het Routestructuurplan van het Recreatieschap Midden-Delfland uit 2009. Dit betekent de aanleg van diverse nieuwe recreatieve verbindingen in Midden-Delfland.

Voor het dorp Den Hoorn wordt in 2012 door een stagiair een onderzoek gedaan naar de aantrekkelijkheid van de langzaamverkeersverbindingen (voet- en fietspaden), waarbij verschillende afdelingen en vakdisciplines worden betrokken. Als eindresultaat van dit onderzoek worden concrete verbetervoorstellen gedaan. Dit onderzoek is gestart naar aanleiding van zienswijzen van bewoners van Den Hoorn over de Structuurvisie Midden-Delfland.

10.6 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Start realisatie Rijksweg A4 Delft-Schiedam (vergunningverlening, toezicht etc).
- Start realisatie flankerende maatregelen IODS.
- Besluitvorming Hooipolderweg en start voorbereidende werkzaamheden.
- Duurzaam veilig N223 (ruimtelijke ordening, ontwerp en uitvoering).
- Bestuurlijk besluitvorming over Nieuwe Westelijke Oeververbinding.
- Afronden fietsverbindingen in Zwethzone en aanpassen verbindingen Zuidkade.
- Onderzoeken van aantrekkelijkheid langzaamverkeersverbindingen in Den Hoorn.

11. Vergunningverlening

De gemeente Midden-Delfland besteedt vanaf 2013 de vergunningverlening uit aan de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Zij behandelt aanvragen voor milieuvergunningen en meldingen. Bedrijven worden periodiek gecontroleerd op adequaatheid van de vergunning en op de toereikendheid van de voorschriften. Uit de controles kan blijken dat vergunningen geactualiseerd moeten worden om zowel adequaat als toereikend te zijn.

Door het in werking treden van het Activiteitenbesluit en het daaraan regelmatig toevoegen van wetgeving van bepaalde bedrijfstakken, is het aantal bedrijven dat een milieuvergunning nodig heeft afgenomen. Omdat er meer uniformiteit is ontstaan in de regelgeving (algemene besluiten geven algemene voorschriften) zal naar verwachting een betere uitvoering van de handhaving ontstaan en een lagere lastendruk bij de bedrijven.

Naar verwachting zal 1 januari 2013 de ODH van start gaan. De hoofdactiviteiten van deze omgevingsdienst betreffen uitvoeringstaken op het gebied van bodem, geluid, vergunningverlening, toezicht en handhaving van het taakveld milieu. Voor Midden-Delfland betekent dit dat de taken zoals opgenomen in het contract met Westland worden overgeheveld naar de omgevingsdienst.

11.1 Omgevingsvergunning

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. Dit is één geïntegreerde vergunning voor 25 toestemmingen op het vlak van bouwen, ruimtelijke ordening en milieu. Daarbij is sprake van één bevoegd gezag, één procedure en één besluit, waartegen bezwaar en/of beroep kan worden ingesteld. Tevens is het bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht en het eventueel handhaven van deze vergunning. Ook deze taken dienen integraal te worden uitgevoerd. Deze veranderingen moeten leiden tot minder administratieve lasten voor bedrijven en burgers, een betere dienstverlening en kortere proceduredtijden.

De Wabo is op 1 oktober 2010 in werking getreden. Een aandachtspunt voor samenwerking met de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is de overlegstructuur en afspraken met betrekking tot de advisering voor omgevingsvergunningen.

De invoering van de Wabo en de integrale aanpak van vergunningverlening en handhaving heeft gevolgen gehad voor de organisatie. Het team Bouw- en woningtoezicht heeft een centrale rol gekregen bij de behandeling van aanvragen voor omgevingsvergunningen. Het aantal vergunningplichtige objecten (zowel bouw als milieu) is afgenomen en de procedures zijn vereenvoudigd, verkort en geïntegreerd. Het College van Midden-Delfland is het bevoegd gezag van twee (voormalige) provinciale inrichtingen, Autodemontage Delft B.V. en de AWZI. Ook de rol van de vergunningverlener is veranderd. Deze heeft naast een technisch/inhoudelijke ook een coördinerende rol.

11.2 Verruimde reikwijdte

De Wet milieubeheer heeft een zogenaamde "verruimde reikwijdte". Dit betekent dat duurzaamheidsaspecten een rol spelen bij de vergunningverlening en handhaving. De thema's uit de verruimde reikwijdte zijn: energiebesparing, waterbesparing, afvalpreventie, afvalscheiding en vervoersmanagement. Bij de vergunningverlening

wordt invulling gegeven aan de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer. Midden-Delfland richt zich met name op de elementen afval- en energiebesparing.

11.3 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Tijdens het vergunningverleningproces aandacht besteden aan de thema's van de verruimde reikwijdte.
- In samenwerking met de ODH een afsprakenkader ontwikkelen over advisering van de ODH voor de Wabo-vergunning.

12. Handhaving en toezicht

12.1 Beleid

Midden-Delfland besteedt vanaf 2013 de milieuhandhaving uit aan de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Bedrijven worden periodiek, integraal en naar prioriteit gecontroleerd. Eind 2012 wordt het handhavingsuitvoeringsprogramma 2013 door het college van B&W vastgesteld. Hierin staat uitgelegd wat er in 2013 gedaan gaat worden. Periodiek worden de gestelde doelen gemonitord en de resultaten besproken met de ODH aan de hand van meetbare indicatoren. Indien nodig wordt in onderling overleg met de ODH het uitvoeringsprogramma aangepast om de doelstellingen voor 2013 te behalen.

Als partner van Haaglanden heeft de gemeente Midden-Delfland een regionale samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Onderdeel van deze overeenkomst is een regionaal handhavingsprogramma. Dit programma wordt mede opgebouwd uit de (boven)lokale handhavingsuitvoeringsprogramma's. In veel gevallen zal het gezamenlijk oppakken van problemen de effectiviteit bevorderen, zodat niet iedereen zelf het wiel hoeft uit te vinden. Ook komt een gezamenlijke aanpak de eenduidigheid in de regio ten goede. Daarnaast wordt door samen te werken eenduidiger opgetreden naar burgers en bedrijven en worden de lasten van handhaving (bijvoorbeeld aantallen controles) voor bedrijven verminderd. Op thema's waarbij met regionale samenwerking synergie optreedt voor de gemeente Midden-Delfland zal samenwerking met het stadsgewest Haaglanden worden gezocht.

12.2 Bedrijven

Het doel van het gemeentelijk handhavingsbeleid is om bij bedrijven een naleefgedrag van 60% van de milieuvoorschriften te realiseren. Dit betekent dat 60% van de inrichtingen bij een controle voldoen aan de geldende voorschriften. Om naleving te bewerkstelligen is dan bij 40% van de inrichtingen een 1e hercontrole nodig of een bestuursrechtelijke actie bij een overtreding van een kernbepaling. Klachten over bedrijven worden ad hoc behandeld.

12.3 Glami

In het project "Glastuinbouw en Milieu" (Glami) werken overheid en bedrijfsleven samen om de milieu- en energieprestaties van glastuinbouwbedrijven te verbeteren. Hier is het convenant "glastuinbouw en milieu" uit voortgekomen. De milieudoelen zijn vertaald naar individuele bedrijfsnormen en hebben een wettelijk kader gekregen door het Besluit Glastuinbouw.

Midden-Delfland draagt financieel bij aan dit convenant. De jaarlijkse bijdrage wordt besteed aan diverse projecten, zoals het pilot-project "meten en registreren, handhavings- en uitvoeringsmethodiek" en het opstellen van een communicatieplan. Daarnaast is er een uitvoeringsorganisatie (UO) opgericht. In de AMvB Glastuinbouw milieubeheer wordt voorgeschreven dat de glastuinbouwbedrijven verbruiksgegevens moeten aanleveren richting de UO. Door middel van de UO ontstaat er een één-loketfunctie van de verschillende bevoegde gezagen die bij de handhaving betrokken zijn. Ook in 2013 blijft de gemeente participeren in het Glami.

12.4 Assimilatiebelichting

Het voorkomen van uitstraling door assimilatiebelichting is voor Midden-Delfland van groot belang. Tijdens reguliere controles wordt bekeken of een bedrijf met

assimilatiebelichting de juiste voorzieningen heeft getroffen om uitstraling naar de omgeving te voorkomen. Het doel is om 100% naleefgedrag bij glastuinbouwers te realiseren bij het gebruik van assimilatiebelichting. De donkerteperiode is opgedeeld in drie perioden. Dit zijn de perioden:

- van 1 november tot 1 april tussen 18.00 en 24.00 uur;
- van 1 april tot 1 mei tussen 20.00 en 02.00 uur;
- van 1 september tot 1 november tussen 20.00 en 02.00 uur.

12.5 Vuurwerk

In onze gemeente zijn vier verkooppunten voor consumentenvuurwerk: Rob's Bikecenter met een maximale opslag van 6000 kg. en Siersmederij Pols met een opslag van 1000 kg. In Den Hoorn betreft het Tabaksboetiek Bouter met een maximale opslag van 1000 kg. en Benfried B.V. met een maximale opslag van 9999 kg. Deze bedrijven worden jaarlijks voorafgaand aan de opslag van consumentenvuurwerk en tijdens de verkoopdagen gecontroleerd om te bepalen of zij voldoen aan de regelgeving met betrekking tot vuurwerkopslag.

12.6 Signaaltoezicht

In het kader van het project "signaaltoezicht" zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap van Delfland. Het project signaaltoezicht heeft betrekking op glastuinbouwbedrijven en agrariërs. Het Hoogheemraadschap heeft een signaalfunctie voor het taakveld milieuwetgeving. De toezichthouders van de gemeente hebben een signaalfunctie voor wat betreft de waterwetgeving. In hoeverre signaaltoezicht ook in 2013 zal plaatsvinden is tijdens het schrijven van dit programma nog niet duidelijk. In 2013 is het uitvoeringsorgaan voor de handhaving de Omgevingsdienst Haaglanden. Werkafspraken met betrekking tot signaaltoezicht kunnen pas in 2013 voor het opvolgende jaar worden gemaakt.

12.8 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Uitvoeren van bedrijfscontroles inclusief hercontroles.
- Bestuursrechtelijk handhaven bij voortdurende overtredingen.
- In het kader van het vuurwerkbesluit in 2013 themacontroles uitvoeren.

13. Gemeentelijke Interne milieuzorg (GIM)

13.1 Beleid

Onder Gemeentelijke Interne Milieuzorg (GIM) worden alle inspanningen en activiteiten van de gemeente verstaan die gericht zijn op het verkrijgen van inzicht in, het beheersen van en waar mogelijk het verminderen van de nadelige effecten van de bedrijfsvoering op het milieu.

Belangrijke redenen om gemeentelijk interne milieuzorg in te voeren, zijn:

- het verkrijgen van inzicht in de relevante milieuaspecten van de organisatie;
- het verminderen van de negatieve effecten van de bedrijfsvoering op het milieu;
- het vervullen van een voorbeeldfunctie;
- het bevorderen van milieubewustzijn binnen de gemeentelijke organisatie.

In 2011 is in regionaal verband het convenant "Rijden op groengas" ondertekend. Het convenant zorgt voor een afsprakenkader tussen het stadsgewest, de deelnemende gemeenten en het bedrijfsleven. Het rijden op aardgas/groengas geeft minder uitstoot van schadelijke stoffen (fijnstof en NOx) en dat betekent milieuwinst. In 2013 zal conform de afspraken in het convenant beleid worden ontwikkeld en geëffectueerd, waardoor bij aanschaf van gemeentelijke wagens de regel "rijden op aardgas tenzij ..." van toepassing is.

13.2 Werkplan 2013

De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd:

- Beleid vaststellen om het wagenpark van de gemeente te vergroenen (gebruik aardgas).

14. Communicatie

14.1 Beleid

Het doel van de communicatie van Midden-Delfland is vanuit een wederzijdse informatie-uitwisseling begrip te creëren bij de doelgroepen voor het gemeentelijke beleid en verder bij te dragen aan een cultuur tussen inwoners en gemeentebestuur die is gebaseerd op vertrouwen. De strategie en de middelen om dit doel te bereiken zijn nader uitgewerkt in het 'Beleidskader Communicatie 2011'. Milieucommunicatie maakt onderdeel uit van dit communicatiebeleid en is gericht op kennisvermeerdering, houdingsverandering en gedragsverandering bij de doelgroepen van milieubeleid.

14.2 Milieucommunicatie

Om te zorgen dat milieubeleid slaagt, speelt milieucommunicatie een belangrijke rol. Goede communicatie kan de kennis van de doelgroepen vergroten, de doelgroepen bewust maken van de milieuproblematiek en de doelgroepen bewegen tot een gedragsverandering. Tevens is milieucommunicatie gericht op het vergroten van draagvlak voor milieubeleid. Dit wil zeggen het bevorderen van begrip voor, acceptatie van en ondersteuning van het milieubeleid bij de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de gemeente Midden-Delfland.

Voorbeelden van milieucommunicatie zijn:

- regelmatige publicaties op over verleende milieuvergunningen en over afvalscheiding;
- informatie over milieu en afval op de gemeentelijke website;
- persberichten over projecten op het gebied van milieubeleid;
- Informatieavonden.

14.3 Werkplan 2013

In overleg met het team Communicatie wordt bekeken of en op welke manier communicatie plaatsvindt. Beschikbare communicatiekanalen zijn o.a. de gemeentelijke website, de gemeentegids en de digitale nieuwsbrieven voor inwoners en ondernemers.

15. Financiën

Dit hoofdstuk verstrekt ter verduidelijking een overzicht van het financiële kader zoals is verwoord in de programmabegroting 2013.

Investerings 2013	
Vervangen pompunits drukriolering (GRP) 2013	126.000
Vervanging pompen hoofdgemalen (GRP) 2013	236.000
Vervanging vrijvervalriolering 2013	215.000
Niet geprognosticeerde rioolvervanging	-
Totaal	577.000

Lasten 2012	
Riolering	1.631.975
Afvalverwijdering	1.819.232
Adviezen derden milieubeheer	50.000
Overige kosten milieubeheer (o.a. bestuursdwang)	5.000
Onkruid en ongedierte bestrijding	300
Monitoring bodem en grondwater	2.000
Kosten Glami	2.500
Manuren	283.263
Uitbestede werkzaamheden overige milieutaken	295.571
Overig	1.075
Totaal	4.090.916

Index

- Actieplan Geluid, 10, 11
Activiteitenbesluit, 26
afvalscheiding, 19
afvalstoffen, 17
afvalstoffenheffing, 19
Agrarische Natuurvereniging Vockestaert, 20
Assimilatiebelichting, 28
Autodemontage Delft B.V., 26
autoverkeer, 24
Avalex, 17
AWZI, 26
Beleidskader Communicatie 2011, 31
Besluit bodemkwaliteit, 5
Besluit Glastuinbouw, 28
Bodem, 5
bomenbeleidsplan, 22
Brijnlozingen, 5
Bureau Externe Veiligheid Haaglanden, 14
busvervoer, 25
Calamiteitenberging, 25
Cittaslow, 4, 17
Citta-slow, 5
Commandeurskade Veilig en Mooi, 9
Convenant of Mayors, 16
Cross Compliance, 6
cultuurhistorische waarden, 20
digitale nieuwsbrieven, 31
Dioxineproblematiek, 12
DOB-methode, 23
doseerinstallaties, 24
DSM gist, 9
Duurzaam boer blijven, 21
Duurzaam bouwen, 15
Duurzaam Onkruid Beheer, 22
Duurzame energie, 15
ecopassages, 21
Energieprestatiecoëfficiënt, 15
energieverbruik, 16
Europese Richtlijn omgevingslawaai, 10
evenementen, 10
Externe Veiligheid, 14
fietsverbinding, 25
Financiën, 32
Flora- en faunawet, 22
Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025, 4, 20
Geluidsbelastingkaart, 10
Gemeentelijk Rioleringsplan, 7
Gemeentelijke Interne Milieuzorg, 30
Geopower Oud Camp, 15
geothermie, 16
Geothermie, 15
GIM, 30
Glami, 28
Glastuinbouw en Milieu, 28
Groen Goud, 20
Groenbeheerplan, 23
Groenbeleidsplan 2007-2025, 22
Groenblauw Lint, 21
Groenfonds, 21, 23
grofvuil, 17
Grondinstrument, 21
Helikopterstandplaats, 11
Hoogheemraadschap van Delfland, 7
Hoopolderweg, 24, 25
Huishoudelijk afval, 18
huishoudelijke afvalstoffen, 17
huisvuilanalyse, 19
Integrale gebiedsanalyse van Haaglanden, 4
Interprovinciaal Overleg, 8
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, 10
Kader Richtlijn Water, 7
Klaas Engelbrechtsweg, 24
Klein chemisch afval, 17
klimaatbeleid, 15
kunststof, 18
Landelijk Afvalstoffenplan, 18
Landschapsontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025, 20
Landschapsontwikkelingsplan, 7
langzaamverkeersverbindingen, 25
LTO Noord afdeling Delflands Groen, 20
Midden-Delfland Buitengewoon Schoon, 19
Milieucommunicatie, 31
mobiliteit, 24
N223, 24
N468, 24, 25
Nacht van de Nacht, 15, 16
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit, 12
Nationale Databank Flora- en Faunagegevens, 22
Natuur Vriendelijke Oever, 9
natuurwaarden, 20
Nedvang, 18
oeververbindingen, 25
omgevingsvergunning, 26
omvormingsprogramma, 22, 23
Ondergronds inzamelen, 18
ondergrondse containers, 19
Onkruidbestrijding, 22
openbaar vervoer, 24
Oud papier, 17
Plan van Aanpak inrichting en beheer N468 na openstelling van de A4 Delft-Schiedam, 24
programma Hof van Delfland, 21
project signaaltoezicht, 29
project Zwethzone, 25
Recreatieschap Midden-Delfland, 20, 21, 25
Recreatieve routestructuur, 21
regionaal feitenonderzoek Delfland, 8
regionaal handavingsprogramma, 28
Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex, 17
Rijden op groengas, 30
rijksweg A13, 24

Rijksweg A4, 11, 21, 24, 25
riolering, 7
Routestructuurplan, 25
Routestructuurplan Midden Delfland 2009, 21
Ruimtelijke visie van Hof van Delfland, 20
Saneren verspreid liggend glas, 21
sluipverkeer, 24
Stadsgewest Haaglanden, 14
stiltegebieden, 10
Streekrekening Midden-Delfland, 20
Structuurvisie Midden-Delfland, 25
Unie van Waterschappen, 8
Veiligheidsregio Haaglanden, 14
Vereniging Nederlandse Gemeenten, 8
Vereniging voor Natuurmonumenten, 20
vergunningverlening, 26

Visie Vitale Dorpen, 24
Visie Vitale Dorpen aan bod, 4
Vuurwerk, 29
Wabo, 26
warmtenetwerk, 15
waterberging sportvelden Maasland, 9
Waterplan, 7
Waterstructuurplan, 7
Watervisie, 7
wegverkeerslawaaï, 10
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,
26
Wet geluidhinder, 10
Wet luchtkwaliteit, 12
Wet milieubeheer, 4, 17, 26, 27
zwerfvuil, 18